

1. Hoe word je 100 jaar?

Ik kan me nog goed als kind herinneren dat er in de krant een artikel stond dat iemand 100 jaar was geworden. Als je nog geen 10 bent, is dat onvoorstelbaar. Helemaal onvoorstelbaar omdat als je jong bent, jaren eeuwen lijken. Als je 7 jaar bent en je denkt aan iemand van 14 dan betekent dat dat die ander al 2x zo lang geleefd heeft dan jij en dat lijkt op die leeftijd gewoon een eeuwigheid. In de ogen van een kind zijn ouders oud en opa en oma zijn heel erg oud. Als jezelf de leeftijd van 60 hebt bereikt, vind je je nog helemaal niet zo oud en je troost je met de gedachte dat oud zijn een relatief begrip is. Gelukkig wordt je in die gedachte ondersteund door allerlei artikelen die spreken van “60 het nieuwe 50”. Zelfs slogans als “70 het nieuwe 50” treffen we aan. De pers helpt ons gelukkig al een beetje om ons leven te verlengen.

Het is wellicht belangrijk te weten dat ik niet ben opgegroeid in een gezin dat naar de kerk ging. Mijn vader was vrijmetselaar en mijn moeder vond dat maar niets en in plaats van de loge sprak ze altijd van “de club van pa”. Het heeft ook jaren geduurd voordat ik echt in de gaten kreeg waar mijn vader steeds op vrijdagavond naar toeging. Ik woonde in Brabant en aan de overkant van de straat waar onze woning lag, woonde een aantal katholieke gezinnen. Ik gebruik het woord “overkant” maar in die tijd lag er bijna een oceaan tussen ons huis en die overkant. Het was van beide zijden ongepast om

met elkaar om te gaan. Zelfs kinderen hielden zich aan die regel. Wie had kunnen denken dat ik later een katholieke vrouw zou trouwen.

Als vrijmetselaar was mijn vader in het bijzonder geïnteresseerd in kerken en dat maakte ongetwijfeld dat ik die interesse meekreeg. Zo kreeg ik te horen dat de katholieken geloofden dat er een hel was, een vagevuur en een hemel. Hel is hel, kortom daar moest je – zo dacht ik - niet komen Vagevuur is vaag maar vuur is eng, kortom daar moet je ook niet komen. Maar hemel was toch zoets als “het eeuwige leven”. Al was het niet hier op aarde, dan toch in ieder geval daar ergens achter die wolken en het zou er beslist plezierig zijn... hemels om dat woord maar eens te gebruiken.

Het is niet de bedoeling om hier gelovigen op de tenen trappen. Ik gebruik het beeld hoe kinderen eenvoudige werkelijkheden creëren en achter die eenvoudige werkelijkheden schuilt namelijk al een vraag waar je zelfs als kind mee wordt opgescheept... wat is dat eigenlijk... dood? Is dat een soort einde, of gaat het om een overgang?

Een ding voelde je haarfijn aan, als je dood bent, ben je niet meer in leven. De dood kun je dus alleen maar begrijpen door je een denkbeeld te vormen van wat leven is en andersom. Omdat ik geen enkel religieus besef had, was dood voor mij het absolute einde en ik begreep wel dat mijn katholieke buurjongen waar ik dus niet mee mocht omgaan, een hemel in het vooruitzicht had.

Eén opa heb ik niet bewust gekend. Ik was zo'n 2 jaar oud toen hij stierf. Mijn andere opa werd 72 en ik was toen hij overleed 12 jaar. Ik mocht niet naar zijn begrafenis want mijn ouders hadden het idee dat zoiets te aangrijpend voor mij zou zijn. Het was een van de eerste keren dat ik werd getroffen door een overlijden in de familie. Ook dat laat zijn psychologische sporen na: dood gaan is onvermijdelijk en om het maar eenvoudig te zeggen, het was duidelijk dat ...